

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Moniky Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**
sídlem Cejl 866/50a, 602 00 Brno
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph. D.
sídlem Štěpánská 640/45, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo dopravy**
sídlem Nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: **Ředitelství silnic a dálnic ČR, s. p.**
sídlem Na Pankráci 56, 145 05 Praha
zastoupená advokátem JUDr. Martinem Janouškem
sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2022, č. j. MD-36670/2021-130/52, ve věci stavebního povolení

takto:

I. Žaloba se zamítá.

- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 9. 1. 2023 domáhá přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí ministra dopravy, kterým bylo rozhodnuto o rozkladu žalobce proti rozhodnutí Drážního úřadu č. j. DUCR-44395/21/Nv ze dne 23. 8. 2021. Prvostupňovým rozhodnutím bylo vydáno stavební povolení v rozsahu objektů stavby dráhy pro stavbu „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“.
2. Žalobce po obsáhlé rekapitulaci průběhu správního řízení a odůvodnění své aktivní legitimace vymezil následující námitky.

A) Rozpor § 23a zákona č. 100/2001 Sb. se směrnicí EIA a nezákonnost stanoviska EIA

3. Žalobce uvedl, že v rámci odvolání upozornil na rozpor § 23a č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí (dále jen „zákon o EIA“) se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady [2011/92/EU](#) ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“), když podle jeho názoru bylo pro obchvat Přerova dálnicí D0136 vydání závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016 podle § 23a zákona o EIA a podle nařízení vlády č. 283/2016 Sb. nezákonné, neboť jde o rozpor s účelem citovaného zákona o efektivní účasti dotčené veřejnosti, která se nemohla účastnit nového procesu EIA pro tuto stavbu, resp. nemohla se účastnit rozhodování o vydání tohoto závazného stanoviska EIA a především se směrnicí EIA.
4. Podle žalobce je nezbytné předložit Soudnímu dvoru EU k přezkoumání souladu zákona se směrnicí EIA.

B) „Nezákonnosti zákona č. 413/2021 Sb.“

5. Žalobce připomněl, že od 20. 11. 2021 platí změna § 23a odst. 3 zákona o EIA, kdy byla doplněna do tohoto ustanovení věta, že stanovisko EIA musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni. Navrhl, aby krajský soud předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení tohoto ustanovení k přezkumu, zda toto ustanovení je v souladu s Ústavou a dále také k SDEU k přezkumu, zda toto ustanovení je v souladu se směrnicí EIA.

C) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020, č. j. MMPPr/204197/2020/STAV/ZP/Tes

6. Žalobce v rámci svého odvolání požádal o přezkum tohoto závazného stanoviska a upozornil dále žalovaného, že podmínka č. 33.2 napadeného stavebního povolení neobsahuje 6 požadavků na ochranu krajinného rázu.
7. V rámci přezkumu Krajský úřad Olomouckého kraje (dále jen „KUOK“) svým stanoviskem ze dne 11. 1. 2022 přezkoumávané stanovisko změnil, kdy část koordinovaného závazného stanoviska na ochranu ovzduší doplnil o nové odůvodnění a v části ochrany pozemních komunikací jej doplnil o nový výrok zrušením bodů 8. a 9. koordinovaného stanoviska a

Shodu s prvopisem potvrzuje P.S.

doplnil jej o nové odůvodnění. Žalobce s výsledkem přezkumu nesouhlasil a upozornil žalovaného, že musí 6 požadavků koordinovaného stanoviska zahrnout do podmínky 33.2 stavebního povolení.

8. Žalobci není zřejmé, proč žalovaný původní znění podmínky 33.2 stavebního povolení na ochranu ovzduší mění, ačkoli obě verze jsou totožné. Dále žalobci není zřejmé, proč žalovaný uloženou podmínku 33.2 ve věci pozemních komunikací na základě výsledku přezkumu nevypustil. Konečně žalobci není zřejmé, proč se žalovaný nezabýval přezkoumatelným způsobem jeho odvolací námitkou o nezahrnutí 6 požadavků na zmírnění zásahu do krajinného rázu.

D) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje ze dne 24. 4. 2017, č. j. KHSOC/06978/2017/PR/HOK

9. Žalobce v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí upozornil žalovaného, že prvostupňový orgán zařadil do podmínky 33.4 stavebního povolení ze 4 požadavků stanoviska KHS ze dne 24. 4. 2017 pouze 1 požadavek, chybí tak požadavek č. 2 a 3 na ochranu pitné vody a č. 4 na měření intenzit hluku během zkušebního provozu délky 6 měsíců na dálnici. Žalobce tak požádal o přezkum závazného stanoviska a žádal vložit 2 nové požadavky na důslednější ochranu veřejného zdraví. Ministerstvo zdravotnictví v rámci přezkumu potvrdilo stanovisko KHS a žádost žalobce o uložení nových dvou požadavků zamítl.

10. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vyjádřil tak, že v napadeném rozhodnutí doplnil podmínku 33.4 o chybějící požadavky č. 2 – 4 stanoviska KHS a vytvořil novou podmínku č. 43, do které s odkazem na rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2022, č. j. 3 As 304/2019-79 přidal 2 nové požadavky podle návrhu žalobce.

11. Žalobce souhlasí s doplněním jeho 2 nových požadavků, zásadní rozpor však vidí v tom, že požadavky KHS č. 2 - 4 nejsou zákonným způsobem zahrnuty do podmínky 33.4. Žalovaný sice uvádí, že požadavky do podmínky 33. 4 doplnil, ale tyto ve výroku napadeného rozhodnutí nikde žalobce nenašel.

E) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 15. 10. 2020, č. j. MMPr/209342/2020/Ta-absence platného závazného stanoviska dle vodního zákona

12. Žalobce v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí požádal o zajištění přezkumu uvedeného závazného stanoviska a navrhl změnit 1 požadavek. Upozornil dále žalovaného, že do podmínek stavebního povolení nebyl zahrnut požadavek č. 1 (s 12 věcnými podpožadavky) a požadavek č. 2 závazného stanoviska, a sice, že platnost závazného stanoviska je 2 roky, tedy do 15. 10. 2022. KUOK svým stanoviskem ze dne 11. 1. 2022 předmětné závazné stanovisko potvrdil a zamítl návrh žalobce na změnu požadavku č. 5, neboť není zřejmé, co je myšleno „okrajem vodního toku“, když stávající sousloví zní „na březích vodních toků“ a toto sousloví je v souladu se zákonem. Zároveň KUOK sdělil, že není kompetentní řešit nezahrnutí požadavku č. 2 do stavebního povolení. Následně žalobce v rámci vyjádření se k novým podkladům rozhodnutí navrhl nový přezkum, přičemž KUOK sdělením ze dne 2. 9. 2022 obsah závazného stanoviska potvrdil.

13. Podle žalobce je napadené rozhodnutí nezákonné, neboť bylo dne 5. 12. 2022 vydáno bez platného závazného stanoviska dle vodního zákona (platnost uplynula dne 15. 10. 2022).

Shodu s prvopisem potvrzuje P.S.

Podle žalobce došlo k porušení jeho práva na správnost postupu žalovaného, který po skončení platnosti stanoviska vydal napadené rozhodnutí, aniž měl platné rozhodnutí a aniž by vložil nové a platné stanovisko, k němuž by se účastníci mohli vyjádřit a zajistit tak případně jeho přezkum.

14. Žalovaný se přezkoumatelně nevyjádřil k nezahrnutí požadavku č. 1.

F) *Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Drážního úřadu ze dne 15. 10. 2022, č. j. DUCR-59137/20/Eh*

15. Žalobce v rámci svého odvolání zdůraznil, že mezi doplněnými podklady nenalezl výsledek přezkumu stanoviska Drážního úřadu ze dne 15. 10. 2022, ačkoli v rámci odvolání požadoval přezkum všech závazných stanovisek.

16. Žalovaný podle žalobce v napadeném rozhodnutí uvedl, že Drážní úřad vydal své rozhodnutí v souladu se zákonem a je správné a že uložené požadavky je třeba převzít do rozhodnutí stavebního úřadu podle § 149 odst. 1 správního řádu. Zdůraznil, že žalobce není univerzálním ochráncem různých zájmů.

17. Žalobce má napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť ani jeden ze 4 požadavků Drážního úřadu není uložen mezi podmínkami stavebního povolení, ačkoli v rozhodnutí tvrdí opak.

G) *Absence aktuální rozptylové studie a studie o posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví; nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k přezkumu stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016*

18. Žalobce v podání došlém soudu dne 30. 1. 2023 [tedy v rámci lhůty k podání žaloby ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb. ve spojení s § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] doplnil žalobu o další námitku, kterou zaměřil proti postupu žalovaného, který zamítl žádost žalobce o zajištění vypracování nové rozptylové studie a dále proti postupu Ministerstva životního prostředí (dále také jen „MŽP“), které stejnou žádost zamítlo v rámci přezkumu závazného stanoviska EIA.

19. Podle žalobce bylo nutné zpracovat novou rozptylovou studii za situace zpřísnění ročního imisního limitu u PM_{2,5} a také PM₁₀ a NO₂ a po zavedení nové metodiky od roku 2018 na výpočet znovuzvřených prachových částic automobilovou dopravou. Žalobce označil za překonaný rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82, který zamítl námitky žalobce o nedostacích stávajících studií jako podkladu pro vydání závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016. Argumentace žalobce totiž podle něj v uvedeném řízení směřovala jiným směrem, takže kritéria pro řízení o změně územního rozhodnutí nelze použít na kritéria pro řízení stavební. Žalobce dále v žalobě obsáhle rekapituloval své námitky v tomto směru uplatněné v rozkladovém řízení a dále obsáhle polemizoval se závěry vyslovenými v citovaném rozsudku NSS ze dne 12. 12. 2022.

20. Postupem žalovaného došlo podle žalobce k porušení práva žalobce na správnost a zákonnost rozhodování a k porušení účelu zákona o EIA.

21. Žalobce dále namítl, že do rozhodnutí nebyly zahrnuty všechny požadavky závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016; Drážní úřad podle žalobce do podmínky 33.1 stavebního povolení z 18 požadavků stanovených stanoviskem EIA zahrnul z 8 požadavků

fáze výstavby jen 4 a ze 2 požadavků fáze provozu nezahrnul žádný. Žalobce tak v rámci odvolání navrhl zahrnutí všech požadavků. Žalovaný na str. 23 napadeného rozhodnutí uvedl, že do podmínky 33.1 zahrnul úplné znění chybějících požadavků závazného stanoviska EIA.

22. Podle žalobce ale žalovaný doplnil pouze 8 požadavků pro fázi přípravy, takže neuložil celkem ještě 6 požadavků (4 pro fázi výstavby a 2 pro fázi provozu).
23. **Žalovaný** ve svém vyjádření k žalobě k rozporu ustanovení § 23a zákona o EIA se směrnicí EIA odkázal na vypořádání této otázky Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. Pl ÚS 44/18, jakož i v navazující judikatuře správních soudů. K namítané protiústavnosti zákona č. 413/2021 Sb. neshledal žádný důvod k předložení posouzení tvrzeného rozporu zákona s ústavou či se směrnicí EIA Ústavnímu soudu či SDEU.
24. Pokud se týká namítaných nezákonností ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020 uvedl, že si uvědomuje, že znění podmínky 33.2 ve výroku I. napadeného rozhodnutí může budit dojem, že po podmínce 33.2 rozhodnutí Drážního úřadu „o ochraně ovzduší“ může následovat podmínky „Odbor evidenčních správních služeb a obecného živnostenského úřadu, oddělení dopravně správních agend“. Za uvedeného stavu žalovaný vydal dne 20. 2. 2023 opravné rozhodnutí, kterým ve výroku I. určil takové znění podmínky 33.2, které odpovídá stanovisku na základě změny provedené stanoviskem KUOK ze dne 11. 1. 2022. Odůvodnění napadeného rozhodnutí i výrok I. byly ve vzájemném souladu, nicméně z opatrnosti žalovaný vydal opravné rozhodnutí.
25. K nezahrnutí všech požadavků stanoviska KHS žalovaný uvedl, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zcela vyhověl odvolacím námitkám a měl tak záměr výrok I. napadeného rozhodnutí doplnit o chybějící podmínky. Z důvodu administrativní chyby v textu výroku I. však text podmínek převzatých ze stanoviska KHS chyběl. Na to žalovaný reagoval opravným rozhodnutím ze dne 20. 2. 2023, kterým uvedené podmínky doplnil.
26. K absenci platného závazného stanoviska dle vodního zákona žalovaný uvedl, že závazné stanovisko vodoprávního orgánu bylo vydáno jako podklad pro účely stavebního řízení, resp. jako podklad rozhodnutí stavebního úřadu – Ministerstva dopravy ze dne 30. 7. 2021, č. j. 766/2020-910-IPK/54, přičemž se týkalo podmínek pro stavbu a provoz dálnice D1, v rozsahu stavebních objektů uvedených v citovaném rozhodnutí MD. V případě rozhodnutí Drážního úřadu se stavební povolení týká stavby dráhy v rozsahu 14 stavebních objektů, přičemž na žádný z nich nelze vztáhnout podmínky předmětného závazného stanoviska. Jinak řečeno, nebyla prokázána žádná interakce mezi stavbou dráhy a objekty upravenými vodním zákonem, resp. závazným stanoviskem. Uvedení podmínek stanoviska do výroku stavebního povolení by tak bylo nadbytečné.
27. Pokud se týče namítaného uplynutí dvouleté lhůty, podotkl žalovaný, že v době vydání prvostupňového rozhodnutí bylo toto stanovisko platné. Argumentaci žalobce považuje za účelovou.
28. K nezahrnutí všech požadavků závazného stanoviska Drážního úřadu ze dne 15. 10. 2020 do napadeného rozhodnutí žalovaný poukázal na to, že tvrzení žalobce nemá oporu v podkladech, neboť podmínky stanovené jak v prvostupňovém, tak ve výroku I. napadeném rozhodnutí, obsahují všechny podmínky předmětného závazného stanoviska. Poukázal na to, že text užitý v rozhodnutích není sice zcela shodný s textem podmínek,

avšak podmínky stanovené v rozhodnutích dostatečně pokrývají podmínky stanovené závazným stanoviskem.

29. Pokud se týče nezahrnutí všech požadavků stanoviska EIA žalovaný uvedl, že do výroku I. napadeného rozhodnutí nově zahrnul ty požadavky závazného stanoviska EIA, které lze bezprostředně vztáhnout k objektům uvedeným v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, tedy ve stavebním povolení ze dne 23. 8. 2021. Má za to, že s přihlédnutím ke stavebním objektům ve vztahu k železniční dráze by bylo nadbytečné uvádět všechny požadavky závazného stanoviska EIA, když tyto nemají z objektivního hlediska přímý vliv na stavbu dráhy a provoz na této dráze. Drážní úřad proto správně rozhodl o vybrání pouze těch požadavků stanoviska EIA, které jsou schopny ovlivnit stavbu dálnice v podobě mostní estakády, resp. vlečky. Žalovaný se následně rozhodl požadavky vhodně doplnit, přičemž samotný text „úplné znění chybějících požadavků“ byl myšlen jako doplnění všech požadavků stanoviska EIA ve vztahu k možnosti ovlivnit stavbu dálnice ve vztahu k železniční dráze, nikoli převzetí všech 18 požadavků závazného stanoviska EIA do podmínky č. 33.1 stavebního povolení.
30. Ve vztahu k absenci rozptylové studie a k přezkumu stanoviska EIA žalovaný uvedl, že nechal přezkoumat v odvolacím řízení závazné stanovisko EIA z 30. 11. 2016 ve znění z 30.12. 2020. Ministryně životního prostředí toto stanovisko dotvrdila dne 6. 10. 2022, přičemž uvedla, že požadavky žalobce na dílčí úpravy a doplnění stanovených opatření nejsou řádně odůvodněny ve vztahu k provedení hodnocení vlivů na životní prostředí. K požadavku na vypracování rozptylové studie ministryně životního prostředí uvedla, že zprůsnění limitu pro PM_{2,5} od 1. 1. 2020 nemá vliv na platnost prioritního závazného stanoviska EIA a současně že provedené posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví vycházelo ze směrnicových hodnot WHO, které nejsou vázané na zákonné limity.
31. Jelikož došlo ze strany ministryně životního prostředí k zamítnutí požadavku na vypracování nové rozptylové studie, nevznikl za dané situace důvod k přezkumu závazného stanoviska EIA.
32. **Osoba zúčastněná na řízení** se k žalobě obsáhle vyjádřila, přičemž zdůraznila, že dopady povolované stavby na životní prostředí budou převážně pozitivního charakteru. Napadené rozhodnutí považuje za věcně správné a zákonné. Ve vztahu k první žalobní námitce odkázala na nálezh Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. Pl ÚS 7/23, kterým byl zamítnut návrh Krajského soudu v Ostravě (viz níže). K námitce nezohlednění požadavků koordinovaného závazného stanoviska Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020 uvedla, že má za to, že vydáním opravného rozhodnutí žalovaným došlo ke zpřehlednění podmínek uložených v rámci stavebního řízení a platí, že veškeré požadavky určené závazným stanoviskem byly v napadeném rozhodnutí řádně zohledněny.
33. Osoba zúčastněná na řízení má dále za to, že do rozhodnutí byly zahrnuty rovněž požadavky závazného stanoviska KHS, a to vydáním opravného rozhodnutí žalovaným. K závaznému stanovisku podle vodního zákona žalovaným zdůraznila zejména to, že žalobce napříč žalobou ani jejím doplněním netvrdí jakýkoli zásah do jím hájených práv životního prostředí, resp. jiných práv žalobce. Pro přijetí závěru o nezákonnosti správního rozhodnutí musí takové rozhodnutí trpět vadou takového charakteru, že v jejím důsledku dochází k zásahu do práv adresátů rozhodnutí. Takové zásahy či dopady však žalobce netvrdí a neprokazuje. Žalobce neuvádí žádné skutečnosti, ze kterých by bylo seznatelné, že by např. došlo ke změně poměrů v území z pohledu zákona o vodách. Doplnila dále, že zahrnutí

podmínek, jejichž nezahrnutí žalobce sporuje, do napadeného rozhodnutí, by bylo nadbytečné, když předmětné řízení se týká stavebních objektů dráhy. To vyplývá podle osoby zúčastněné na řízení také ze stanoviska Povodí Moravy s. p. ze dne 18. 1. 2024.

34. Osoba zúčastněná na řízení se dále vyjádřila také k namítanému nezahrnutí požadavků závazného stanoviska Drážního úřadu, když má za to, že všechny podmínky uvedené v předmětném závazném stanovisku byly v rámci odvolacího řízení zohledněny.
35. Pokud se týče namítané nezákonnosti ve vztahu ke stanovisku EIA, zdůraznila osoba zúčastněná na řízení, že toto stanovisko bylo vydáno pro celý záměr stavby dálnice a je logické, že ne všechny podmínky v něm obsažené se budou vztahovat ke všem stavebním objektům povoleným přezkoumávaným rozhodnutím.
36. Ve vztahu k požadavku na novou rozptylovou studii odkázala osoba zúčastněná na řízení na žalobcem citovanou prejudikaturu, zejm. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82 a má za to, že zpracování nové rozptylové studie není zapotřebí.
37. Žalobce dne 16. 2. 2024 podal repliku k vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení k žalobě. Předně uvedl, že s ohledem na závěry vyslovené Ústavním soudem v nález ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. Pl ÚS 7/23 se nemusí krajský soud zabývat bodem č. 1 žaloby. Také k námitce pod bodem č. 3 žaloby uvedl žalobce, že touto se krajský soud nemusí zabývat s ohledem na vydání opravného rozhodnutí žalovaným.
38. Ve vztahu k ostatním uplatněným námitkám žalobce především zopakoval svou žalobní argumentaci. K nezahrnutí požadavků koordinovaného závazného stanoviska žalobce doplnil, že podstatu žaloby neřeší ani žalovaným vydané opravné rozhodnutí a na své námitce trvá. Ke stanovisku podle vodního zákona opět zdůraznil argument týkající se platnosti závazného stanoviska a dále uvedl, že má za to, že nyní předložené stanovisko Povodí Moravy je irelevantní, neboť toto není dotčeným orgánem. Ke stanovisku Drážního úřadu opět zopakoval svou argumentaci a shrnul, že bylo povinností správních orgánů převzít do rozhodnutí všechny podmínky stanoviska. Obdobně argumentoval ve vztahu ke stanovisku EIA. K požadavku na novou rozptylovou studii opakovaně zdůraznil domnělou správnost své žalobní argumentace a nesouhlas se závěry vyslovenými v rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82.
39. K uvedené replice se následně ještě vyjádřil jak žalovaný, tak osoba zúčastněná na řízení. Uvedená vyjádření již však soud žalobci nezasílal, neboť z obsahu vyjádření vyplývá, že jak žalovaný, tak osoba zúčastněná na řízení trvají na svých dosavadních stanoviscích, které pouze ještě opětovně zdůraznili; vyjádření stran tak nemohlo *nově* ovlivnit rozhodování soudu. Ve vztahu k uvedené problematice odkazuje krajský soud na závěry rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82, zejm. body [30] - [33].
40. Pokud se týče obsahu správních spisů, s ohledem na to, že není mezi účastníky řízení sporu ohledně průběhu správního řízení a obsahu správních spisů, považuje krajský soud pro účely tohoto rozsudku za nadbytečné opětovně uvedené rekapitulovat.

Posouzení věci krajským soudem

41. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době

rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.

42. Krajský soud připomíná, že žalobce v rámci žalobních bodů namítal mj. protiústavnost zákona č. 413/2021 Sb., kterým byla včleněna do § 23a odst. 3 zákona o EIA poslední věta ve znění „Stanovisko musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni“. Jelikož podepsaný soud v řízení vedeném pod sp. zn. 38 A 6/2022 o žalobě shodného žalobce proti rozhodnutí MD ve věci stavby „R48 Frýdek-Místek, obchvat“ přerušil řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 23a odst. 3 věta poslední zákona o EIA, kdy tento postup shodně navrhoval v uvedené žalobě tentýž žalobce, přerušil soud nynější řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu o předloženém návrhu; věc byla u Ústavního soudu vedena pod sp. zn. Pl ÚS 7/23. Ústavní soud o návrhu podepsaného soudu rozhodl svým nálesem ze dne 20. 12. 2023, vyhlášeným ve Sbírce zákonů pod č. 24/2024 Sb., kterým návrh zamítl. Soud proto rozhodl o pokračování v řízení podle § 48 odst. 6 s. ř. s., neboť odpadl důvod, pro který bylo řízení přerušeno.

43. K jednotlivým námitkám uvádí soud následující.

A) Námitka rozporu § 23a zákona č. 100/2001 Sb. se směrnicí EIA a nezákonnosti stanoviska EIA

44. Byť žalobce ve své replice ze dne 16. 2. 2024 uvedl, že se krajský soud touto námitkou již nemusí zabývat, má krajský soud za to, že je na místě přeci jen připomenout, že uvedenou námitku žalobce uplatnil již v řízeních týkajících se změny územního rozhodnutí pro projednávanou stavbu. Krajský soud tuto námitku vypořádal již v rozsudku ze dne 20. 10. 2020, č. j. 38 A 6/2020-230. Soud tedy opakuje k této námitce, že ve věci vedené u podepsaného soudu pod sp. zn. 39 A 3/2018 podal zdejší soud k Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 23a zákona o EIA, o kterém Ústavní soud rozhodl nálesem ze dne 17. 7. 2019 pod sp. zn. Pl ÚS 44/18, tak, že návrh zamítl, přičemž své závěry vymezil takto:

„Zvláštní postup podle § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, podle kterého nemusí u tzv. prioritních dopravních záměrů znovu proběhnout celý proces posuzování vlivů záměru na životní prostředí – Environmental Impact Assessment („EIA“), včetně aktivní účasti dotčené veřejnosti, za účelem vydání závazného stanoviska podle uvedeného zákona, nýbrž postačí existující souhlasné stanovisko podle předchozí právní úpravy při splnění dalších podmínek vymezených napadeným ustanovením, neporušuje dělbu moci, požadavek na obecnost zákona ani právo na příznivé životní prostředí podle čl. 35, příp. ani práva občanů podílet se na správě věcí veřejných podle čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a v důsledku není v rozporu s ústavním pořádkem.

Napadené ustanovení splňuje kritérium obecnosti zákona; stanoví tři obecné podmínky jeho aplikace a naplnění podmínky čtvrté – vymezení konkrétních staveb – ponechává nařízení vlády. Napadenou právní úpravou není zasazeno do moci výkonné ani soudní; legislativa nestanovila konkrétní prioritní dopravní záměry a příslušné orgány mohou posoudit naplnění zákonem obecně vymezených podmínek.

Ojedinelá, výjimečná a územně a časově podmíněná napadená právní úprava má vést k nezpomalení procesu realizace prioritních dopravních záměrů, které byly v době jejího přijetí ve fázi pokročilé připravenosti. Právo dotčené veřejnosti účastnit se posuzování vlivů záměru na životní prostředí není vyloučeno, neboť veřejnost měla možnost se účastnit tohoto postupu podle předchozí právní úpravy, dále se může účastnit navazujících řízení a může proti navazujícím

správním úkonům brojit správní žalobou, kterou může v souladu s platnou právní úpravou napadat i podkladové závazné stanovisko k vlivům záměru na životní prostředí.

45. Těmito závěry je krajský soud i v projednávané věci vázán. Z uvedených závěrů vyplývá, že nemůže být důvodná námitka nezákonnosti prioritního stanoviska EIA, spočívající zejména v nemožnosti dotčené veřejnosti účastnit se nového projednání posuzování vlivů na životní prostředí.
46. V řízení, v rámci kterého soud přezkoumával rozhodnutí o změně územního rozhodnutí pro předmětnou stavbu, se krajský soud při posuzování námitek žalobce zaměřil na to, zda byly naplněny podmínky § 23a zákona o EIA, tedy zda
- předmětný záměr se nachází na transevropské dopravní síti dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. 12. 2013
 - pro záměr bylo vydáno územní rozhodnutí
 - pro záměr bylo vydáno souhlasné stanovisko o hodnocení vlivů podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
 - záměr je prioritním dopravním záměrem dle přílohy č. 1 a 2 dle nařízení vlády č. 283/2016 Sb.
 - žádost o stanovisko dle § 23a zákona o EIA byla podána do 31. 1. 2017.

Krajský soud přitom shledal naplnění všech uvedených podmínek. V nynějším řízení přitom není důvod se od těchto závěrů odchýlit.

47. Krajský soud se dále zabýval návrhem žalobce na předložení předběžné otázky k SDEU. Krajský soud předně uvádí, že není soudem poslední instance a proti jeho rozsudku je přípustný opravný prostředek; proto není jeho povinností předběžnou otázku podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie pokládat, a to ani v případě, kdy otázka platnosti či výkladu aktů přijatých orgány EU vskutku v průběhu řízení vyvstane. Nadto žalobce neuvedl nic, čím by přesvědčil krajský soud o potřebě či vhodnosti položení takové předběžné otázky. Soud při svých úvahách především vyšel ze závěrů prezentovaných v citovaném nálezů Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2019. Krajský soud neshledal ve směrnici EIA žádné povinnosti ukládané členským státům, se kterými by byl zákon č. 256/2016 Sb. v rozporu, přičemž při výkladu a aplikaci směrnice EIA nevyšly najevo pochybnosti, které by bylo nutné prověřit prostřednictvím předběžné otázky.

B) K námitce „Nezákonnosti zákona č. 413/2021 Sb.“

48. I ve vztahu k této námitce žalobce ve své replice uvedl, že již není potřeba se jí zabývat. Krajský soud nicméně zdůrazňuje, že ve vztahu k této námitce postačí odkázat na závěry přijaté Ústavním soudem v jeho nálezů ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. Pl ÚS 7/23. Sluší se připomenout, že pokud se týká legitimních cílů přezkoumávané právní úpravy, uvedl Ústavní soud, že *„akceptuje tvrzení vlády, že cílem co nejrychlejšího dokončení prioritních dopravních staveb je v obecné rovině snížení negativních důsledků tranzitní silniční dopravy na zdraví obyvatel, zejména v městských aglomeracích enormně zatížených tranzitní dopravou, ochrana legitimního očekávání a ochrana práv účastníků řízení nabytých v dobré víře u již proběhlých řízení, jakož i rozvoj transevropské dopravní sítě, resp. plnění závazků České republiky vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě.*

Stejně tak Ústavní soud akceptuje jako legitimní cíl napadené právní úpravy předcházení výkladovým rozporům v případě, že by okamžik, ke kterému má být závazné stanovisko vydané podle § 23a platné, výslovně do zákona doplněn nebyl. Doplnění procesní fáze, k níž se platnost stanoviska vztahuje, je bezesporu způsobilé přispět k právní jistotě, resp. k předcházení výkladovým rozporům. Již citovaná důvodová zpráva k tomu mj. uvádí "v odborných kruzích se objevují rozšířené (na první pohled snad logické, ale právně jakkoliv nepodložené) názory o tom, že platnost závazného stanoviska dle ust. § 9a Zákona [zde je platnost stanoviska též vázána k době vydání prvostupňového rozhodnutí - pozn. ÚS] je pro prioritní dopravní stavby aplikovatelná analogicky (analogia legis). Je tedy třeba tuto nejistotu odstranit věcným i logickým doplněním stávající právní úpravy, která lhůtu platnosti závazného stanoviska pro prioritní dopravní záměry fakticky neprodlouží ani nijak nezmění, ale pouze uvede do souladu s již platnou právní úpravou procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) jako celku tak, aby se odstranili případné pochybnosti a nejasnosti, kdy takový (tímto návrhem zákona předkládaný) postup odpovídá celkové koncepci Zákona". V tomto ohledu tak lze jako legitimní cíl napadené právní úpravy akceptovat hodnotu právní jistoty, neboť výslovné zakotvení procesní fáze, k níž má být stanovisko platné, vede k větší jistotě a předvídatelnosti, než dovozování této procesní fáze výkladem.

Ústavní soud tak shledal, že napadená právní úprava sleduje konkrétní legitimní cíle, a není tudíž pouze projevem libovůle, resp. výsledkem bezdůvodného (žádný legitimní cíl nesledujícího) zásahu do ústavně zaručených práv."

Ústavní soud se dále zabýval racionalitou právní úpravy a dospěl k následujícím závěrům: „Klíčové v posuzované věci je, že napadená právní úprava sama o sobě bez dalšího neracionální důsledky nezpůsobuje, ty mohou být dány až plynutím času v konkrétním řízení. Tyto důsledky jsou vždy závislé na průběhu a zejména délce toho kterého řízení, typicky na počtu případných kasačních zásahů správních soudů, popř. Ústavního soudu, resp. obecně na časovém odstupu mezi vydáním podkladového rozhodnutí a vydáním druhostupňového rozhodnutí v navazujícím řízení. Je sice nutno souhlasit s navrhovatelem, že nelze možný negativní důsledek právní úpravy v podobě neaktuálnosti podkladového stanoviska vyloučit, zároveň jej však nelze automaticky presumovat pouze na základě znění napadeného ustanovení.

Navrhovatelem tvrzené riziko, že v některých situacích (resp. procesních konstelacích) může být podkladové stanovisko již sice zcela neaktuální, ale přesto stále právně relevantní, nemůže vést k závěru, že toto riziko je přítomno v každé situaci, resp. vždy bez zohlednění délky konkrétního řízení, resp. konkrétních okolností věci. Jinak řečeno, je věcný rozdíl, pokud je o rozkladu rozhodováno např. ve stejný rok, kdy skončila platnost stanoviska (za podmínky jeho platnosti v okamžiku správního rozhodnutí v prvním stupni), nebo např. s odstupem deseti let.

Z uvedeného vyplývá, že nedostatkem přezkoumávané právní úpravy je spíše než její aktuální obsah chybějící záruka, že stanovisko vydané podle § 23a zákona o EIA nebude aplikovatelné nepřiměřeně dlouhou dobu. To však nezpůsobuje neústavnost přezkoumávaného ustanovení. Pokud by tato situace skutečně nastala a mohla vést ke konkrétnímu porušení veřejných subjektivních práv, bylo by možné ji namítat v navazujících správních řízeních (neboť proces EIA je vždy podkladem pro další navazující řízení). Otázku, zda je tento postup ideální a efektivní, nepřísluší Ústavnímu soudu zodpovídat, neboť v této souvislosti zjevně nezasahuje do ústavně zaručených práv.

Při vědomí si legitimních cílů, které zákonodárce sledoval změnou právní úpravy, resp. ještě dříve zakotvením celého § 23a do zákona o EIA, musel Ústavní soud posoudit, zda lze shora uvedenému riziku trvalé akceptace již zcela neaktuálního, a tedy věcně nepoužitelného stanoviska vydaného podle § 23a, předejít též jinak, než jen derogačním zásahem Ústavního soudu vůči napadené právní úpravě.

Obecně platí, že správní soudy mohou při přezkumu správních rozhodnutí zrušit jak rozhodnutí odvolacího (rozkladového) orgánu, tak rozhodnutí orgánu prvního stupně (srov. § 78 odst. 3 soudního řádu správního). Při zrušení prvostupňového správního rozhodnutí by při novém rozhodování již nebylo možno podkladové stanovisko, jehož platnost mezitím vypršela, opětovně použít. Právní řád tedy obsahuje pojistku bránící hypotetickému riziku, že by správní orgány a potažmo též správní soudy byly nuceny "donekonečna" akceptovat podkladové stanovisko vydané podle § 23a, které by však již bylo z materiálního pohledu zcela nepoužitelné z důvodu plynutí času. Důsledkem napadené právní úpravy tak není automatické pojmání podkladového stanoviska vydaného podle § 23a jakožto jednou pro vždy ("na neurčito") platného, resp. relevantního.

Zároveň Ústavní soud tak jako ve věci Pl. ÚS 44/18 zohlednil, že napadené ustanovení je součástí právní úpravy zcela specifické, dočasné (platné do 31. 12. 2023) a věcně úzce zaměřené (prioritní dopravní stavby tvořící páteřní evropskou dopravní síť), jejíž cíle byly shora rekapitulovány a Ústavním soudem v nálezu Pl. ÚS 44/18 shledány jako legitimní a cesta k jejich dosažení jako racionální. Zrušení napadené právní úpravy by však automaticky znemožnilo naplnit účel celého § 23a (ve vztahu k některým stavbám, resp. řízením), ačkoli není postaveno na jisto, že by v každém jednotlivém "dobíhajícím" řízení mohl zájem na ochraně čl. 35 odst. 1 Listiny převážit nad ochranou sledovaných legitimních cílů.

Ústavní soud si je vědom, že specifická a již ústavně akceptovatelná (Pl. ÚS 44/18) výjimka ze standardního procesu EIA zakotvená v § 23a by neměla být neúměrně "prolongována" tak, aby byl v konkrétním řízení zcela popřen smysl a účel podkladových stanovisek vydaných podle § 23a. Zároveň však Ústavní soud neshledal, že by samotná napadená právní úprava k těmto důsledkům vždy bez dalšího vedla, a proto k její derogaci nepřistoupil."

49. Lze tedy bez dalšího uzavřít, že uvedená námitka žalobce není důvodná.

C) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020, č. j. MPr/204197/2020/STAV/ZP/Tes

50. Krajský soud musí předně odmítnout námitku žalobce, že se žalovaný dostatečně a srozumitelně nezabýval nezařazením bodu č. 1 koordinovaného závazného stanoviska s 6 požadavky ke zmírnění zásahu do krajinného rázu. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí této otázky věnoval na str. 7-8 a 16-17, přičemž zdůraznil závěry přezkumného závazného stanoviska KUOK z 11. 1. 2022 s tím, že prvních 5 podmínek stanovuje upřesňující parametry, které je nezbytné dodržet při realizaci stavby a tyto podmínky byly převzaty do stavebního povolení. Pokud se jedná o šestý bod, nejedná se o podmínku, ale o upřesnění ze strany orgánu ochrany přírody, že stanovené podmínky jsou formulovány pro dotčené a nově umístěné objekty změnou územního rozhodnutí. Nebylo tak třeba doslovného převzetí tohoto bodu. Žalovaný shledal důvodným doplnění do výrokové části napadeného rozhodnutí úplné znění chybějícího požadavku na ochranu ovzduší. Ve vztahu k podmínce

č. 9 koordinovaného závazného stanoviska byla námitka žalobce vyhodnocena jako bezpředmětná, když tato podmínka byla změnovým stanoviskem vypuštěna.

51. Krajský soud se s uvedeným posouzením námitek žalobce ztotožňuje a má za to, že poté, co bylo vydáno žalovaným opravné rozhodnutí dne 20. 2. 2023, byly rozptýleny veškeré pochybnosti ohledně znění podmínek napadeného rozhodnutí, potažmo stavebního povolení. Krajský soud přezkoumal prvostupňové i napadené rozhodnutí a optikou přezkoumávané námitky dospěl k závěru, že rozhodnutí obsahují veškeré relevantní podmínky pro předmětnou stavbu; je na místě přitom zdůraznit, že se jedná o stavbu související se stavbou a provozem dráhy, nikoli samotného tělesa dálnice. Tudíž i námitky žalobce coby představitele dotčené veřejnosti mající za cíl chránit životní prostředí je třeba posuzovat optikou vztahu a dopadu stavby dráhy na životní prostředí. Pokud totiž koordinované závazné stanovisko bylo vydáno pro účely celé stavby dálnice 0136, lze rozumně připustit, že pro účely stavebního povolení pro stavbu dráhy nemusí být vždy použitelné všechny požadavky stanovené v jednotlivých podmínkách koordinovaného stanoviska, ale pouze ty, které upravují vliv nyní povolované stavby na dotčené veřejné zájmy.

52. Uvedený postup přitom není v rozporu s judikaturou správních soudů, mj. také soudu podepsaného, jak zdůraznil soud např. v rozsudku ze dne 20. 10. 2020, č. j. 38 A 6/2020-230, týkající se změny územního rozhodnutí k dálnici 0136. Podstatné totiž je, zda a do jaké míry je rozhodnutí (zde stavební povolení) *podmíněno* tím kterým závazným stanoviskem, tedy, zda v projednávaném případě koordinované závazné stanovisko bylo ve všech svých částech podmiňujícím stanoviskem pro povolení předmětné stavby dráhy, potažmo drážních stavebních objektů. Jakkoli je nutné setrvat na tom, že správní orgán si nemůže libovolně vybrat podmínky, o kterých je přesvědčen, že se dotýkají projednávaného záměru, je nutné se v každém jednotlivém případě zabývat tím, zda závazné stanovisko je skutečně podmiňujícím aktem pro následné rozhodnutí.

53. Krajský soud má za to, že posuzováno rozsahem a obsahem žalobních námitek žalovaný ani prvostupňový správní orgán nepochybili ve svém postupu při implementaci jednotlivých podmínek a požadavků na stavbu, přičemž jejich postup i ve vztahu k námitkám žalobce byl dostatečně odůvodněný.

54. Námitka žalobce tudíž není důvodná.

D) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje ze dne 24. 4. 2017, č. j. KHSOC/06978/2017/PR/HOK

55. Žalobce ve své replice ze dne 16. 2. 2024 zdůraznil, že krajský soud se touto námitkou již nemusí zabývat. Krajský soud tedy pouze stručně zdůrazňuje, že žalovaný svým postupem v průběhu odvolacího řízení a následně vydáním opravného rozhodnutí vyhověl námitkám žalobce a tudíž námitka žalobce není důvodná.

E) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 15. 10. 2020, č. j. MMPr/209342/2020/Ta-absence platného závazného stanoviska dle vodního zákona

56. Ve vztahu k této námitce považuje krajský soud na prvním místě za potřebné připomenout judikurní závěry, týkající se postavení ekologických spolků a jejich možností

argumentovat. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 21. 4. 2022, č. j. 10 As 533/2021-140 (ve věci, v níž nyní žalobce vystupoval na straně žalobců; jednalo se o přezkum rozhodnutí o změně umístění stavby Dálnice D1 0136 Říkovice - Přerov) zdůraznil, že „...spolky nemohou napadat závazná stanoviska jen z „preventivních důvodů“ za účelem celkového ověření jejich zákonnosti, ale musí se bránit právě proti nezákonnosti, která představuje hrozbu pro životní prostředí“.

57. Žalobce v nyní žalobě napadá skutečnost, že v době rozhodování žalovaného pozbylo předmětné závazné stanovisko dle vodního zákona platnosti a že došlo k porušení jeho práva na správnost postupu žalovaného, který po skončení platnosti stanoviska vydal napadené rozhodnutí, aniž měl platné rozhodnutí a aniž by vložil nové a platné stanovisko, k němuž by se účastníci mohli vyjádřit a zajistit tak případně jeho přezkum. Takto formulovaná žalobní námitka však svědčí právě o tom, že žalobce napadá nezákonnost rozhodnutí pouze preventivně, neboť vyžaduje, aby žalovaný zajistil nové závazné stanovisko, které by žalobce opět mohl napadnout a nechat ho přezkoumat. Žalobce přitom netvrdí žádné věcné relevantní skutečnosti, které by z hlediska zájmů, pro něž byl žalobce jako spolek založen, svědčily o nesprávnosti potažmo nezákonnosti předmětného stanoviska. Žalobce tudíž netvrdí nic, co by byť vzdáleně svědčilo o jakékoli hrozbě pro životní prostředí. Krajský soud má tedy za to, že uvedená žalobní námitka svým obsahem překračuje argumentační možnosti žalobce v rámci přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí a uvedená námitka tudíž žalobci nesvědčí.
58. I kdyby však snad žalobci uvedená námitka svědčila, nemohla by být shledána důvodnou. Jakkoli totiž je primárně nutné trvat na tom, aby rozhodnutí podmíněné závazným stanoviskem vycházelo z platného stanoviska, ve vztahu k přezkoumávané věci ani sám žalobce netvrdil žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že od doby skončení platnosti závazného stanoviska (15. 10. 2022) do doby vydání napadeného rozhodnutí (5. 12. 2022), tedy v období kratším dvou měsíců, došlo k tak významným změnám, které by odůvodňovaly nové posouzení příslušným orgánem; takové skutečnosti přitom nevyplývají ani ze spisového materiálu a nejsou známy ani krajskému soudu z jeho úřední činnosti. Lze tedy uzavřít, že skončení platnosti předmětného závazného stanoviska před vydáním napadeného rozhodnutí sice může představovat vadu, tato však nemá žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
59. Pokud se týče námitky žalobce o nezahrnutí požadavků závazného stanoviska do rozhodnutí správních orgánů, ztotožňuje se krajský soud s postupem správního orgánu prvního stupně i žalovaného s důrazem na to, že za situace, kdy se stavební povolení týká stavby dráhy v rozsahu 14 stavebních objektů, přičemž na žádný z nich nelze vztáhnout podmínky závazného stanoviska týkající se vodního zákona, nepochybily správní orgány, pokud do prvostupňového, potažmo napadeného rozhodnutí předmětné podmínky nezahrnuly.
60. Byť totiž předmětné stanovisko bylo prvostupňovým orgánem zahrnuto jako podklad pro řízení o povolení stavby, neznamená tato skutečnost sama o sobě, že předmětné stanovisko bylo podmiňujícím aktem pro přezkoumávané stavební povolení. Jak již soud uvedl výše, je namíste zdůraznit, že v projednávaném případě se jedná o stavbu související se stavbou a provozem dráhy, nikoli samotného tělesa dálnice. Tudíž i námitky žalobce coby představitele dotčené veřejnosti mající za cíl chránit životní prostředí je třeba posuzovat optikou vztahu a dopadu stavby dráhy na životní prostředí. Pokud bylo předmětné závazné

stanovisko vydáno pro účely celé stavby dálnice 0136, lze rozumně připustit, že pro účely stavebního povolení pro stavbu dráhy nemusí být vždy použitelné všechny požadavky stanovené v jednotlivých podmínkách koordinovaného stanoviska, ale pouze ty, které upravují vliv nyní povolované stavby na dotčené veřejné zájmy.

61. Krajský soud tak uzavírá, že posuzováno rozsahem a obsahem žalobních námitek žalovaný ani prvostupňový správní orgán nepochybili ve svém postupu při implementaci jednotlivých podmínek a požadavků na stavbu, přičemž svůj postup i ve vztahu k námitkám žalobce byl dostatečně odůvodněný.

F) *Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Drážního úřadu ze dne 15. 10. 2022, č. j. DUCR-59137/20/Eh*

62. I ve vztahu k této námitce krajský soud na prvním místě zdůrazňuje postavení žalobce jako ekologického spolku a rozsah možnosti argumentace. Žalobce prakticky neuvádí nic, co by svědčilo o tom, že otázky řešené stanoviskem Drážního úřadu se dotýkají zájmů, na jejichž ochranu byl žalobce založen. Krajský soud přitom z předmětného závazného stanoviska ověřil, že bylo vydáno podle § 7 odst. 3 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, v rozhodném znění, podle kterého *pro účely umístění, povolení, ohlášení nebo kolaudace stavby na dráze, stavby, která není stavbou dráhy a zasahuje zčásti do jejího obvodu, nebo stavby v ochranném pásmu dráhy, je žadatel povinen vyžádat si závazné stanovisko drážního správního úřadu. V souhlasném závazném stanovisku drážní správní úřad stanoví podmínky pro zajištění bezpečného a plynulého provozu dráhy a její ochrany.* Je přitom zřejmé, že žalobce není spolkem založeným na ochranu zájmů týkajících se bezpečnosti a plynulosti provozu dráhy, ale na ochranu životního prostředí. Námitky žalobce tak přesahují rozsah jeho argumentačních možností.

63. Nad rámec krajský soud dodává, že i kdyby námitku žalobce posoudil jako přípustnou, nebylo by jí možné shledat důvodnou. Krajský soud se totiž zcela ztotožňuje s žalovaným v tom, že obsahuje-li prvostupňové rozhodnutí odlišný text podmínek, které však obsahově naplňují shodný cíl, nemohlo dojít takovým postupem k porušení zákona.

G) *Absence aktuální rozptylové studie a studie o posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví; nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k přezkumu stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016*

64. Podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), ve znění účinném do 30. 6. 2017, ministerstvo vydává závazné stanovisko k umístění stavby pozemní komunikace v zastavěném území obce o předpokládané intenzitě dopravního proudu 15 tisíc a více vozidel za 24 hodin v návrhovém období nejméně 10 let.

65. Z § 11 odst. 9 zákona o ochraně ovzduší ve znění účinném do 30. 6. 2017 přitom vyplývá, že k řízení o vydání závazného stanoviska musí žadatel předložit rozptylovou studii.

66. Z citovaných ustanovení vyplývá, že rozptylová studie je povinným podkladem v řízení o vydání závazného stanoviska podle zákona o ochraně ovzduší (v dané věci se jedná o závazné stanovisko ze dne 6. 1. 2017), které je podmiňujícím závazným stanoviskem v řízení o umístění stavby pozemní komunikace – v projednávané věci dálnice.

67. Je tedy zřejmé, že také námitky účastníků, včetně dotčené veřejnosti, mohou být zohledňovány v řízení o umístění dálnice, nikoli v řízení o povolení její stavby.

Shodu s prvopisem potvrzuje P.S.

68. Podle § 114 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona (dále jen „starý stavební zákon“) účastník řízení může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů, pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě. Osoba, která je účastníkem řízení podle zvláštního právního předpisu, může ve stavebním řízení uplatňovat námitky pouze v rozsahu, v jakém je projednávaným záměrem dotčen veřejný zájem, jehož ochranou se podle zvláštního právního předpisu zabývá. Účastník řízení ve svých námitkách uvede skutečnosti, které zakládají jeho postavení jako účastníka řízení, a důvody podání námitek; k námitkám, které překračují rozsah uvedený ve větě první a druhé, se nepřihlíží.
69. Podle § 114 odst. 2 starého stavebního zákona, k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování územně plánovací dokumentace nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží.
70. Z uvedeného je tedy nutné předně učinit závěr, že námitky žalobce, směřující proti rozptylové studii a v návaznosti na to proti závaznému stanovisku EIA, mohly a měly být uplatněny v řízení o umístění stavby. Uplatňoval – li žalobce tyto námitky v řízení o povolení stavby, je třeba uzavřít, že tyto nejsou přípustné a nemělo k nim být ani přihlíženo.
71. Jak je soudu známo z úřední činnosti, žalobce v řízení o změně umístění předmětné stavby obsáhle své námitky vůči rozptylové studii, potažmo vůči závaznému stanovisku EIA, uplatňoval v řízení před správními orgány a opakovaně také v řízení před správními soudy v rámci přezkumu rozhodnutí o změně umístění stavby.
72. Lze připomenout, že v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 7. 2022, č. j. 38 A 4/2021-216, kterým byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí o jeho odvolání ve věci změny umístění předmětné stavby, krajský soud dospěl k závěru, že předmětem přezkoumávaného řízení byla *změna* územního rozhodnutí, jejímž obsahem není jakákoli změna trasy tělesa dálnice D1, pouze některé dílčí změny (zejména změna MÚK) na předmětném úseku D 0136. Podstatné přitom bylo, že otázkou požadavku na zpracování rozptylové studie se přezkoumatelným způsobem zabývalo stanovisko EIA z 30. 11. 2016, resp. 20. 4. 2020, potažmo z 30. 12. 2020. Jak vyplývalo z obsahu spisového materiálu, posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví bylo podkladem závazného stanoviska EIA z 30. 11. 2016, vydaného ve smyslu § 23a zákona o EIA. Z obsahu posouzení vyplynulo, že v úvahu při zpracování studie byly brány přírůstky dopravních intenzit s výhledovou intenzitou dopravy pro rok 2040. Přestože tedy byla studie zpracována v roce 2016, její hodnocení (výpočet emisí) bylo provedeno pro rok 2040. Krajský soud tak považoval předmětné posouzení za aktuální. Nadto, z předmětného posouzení také vyplynulo, že realizací záměru dojde ke snížení expozice obyvatel centra Přerova, odkud řešený úsek dálnice D1 tranzitní dopravu významně odkloní.
73. Pokud v rámci citovaného soudního řízení žalobce namítal nutnost nové studie s ohledem na zpřísnění limitů pro částice PM_{2,5} od 1. 1. 2020, poukázal krajský soud především na to, že z posouzení vlivů imisí z roku 2016 jako podkladu pro stanovisko EIA vyplynulo, že při výpočtu jednotlivých hodnot vycházelo posouzení ze směrnicových hodnot pro částice PM_{2,5} stanovených WHO, která počítá se směrnicovou hodnotou pro roční průměr suspendovaných částic PM_{2,5} na úrovni 10 mikrogramů/m³.

74. Z přílohy č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší přitom vyplynulo, že do 31. 12. 2019 byl stanoven pro roční průměr suspendovaných částic PM_{2,5} limit 25 mikrogramů/m³ a od 1. 1. 2020 limit 20 mikrogramů/m³. Jestliže tedy posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví zpracované v roce 2016 vycházelo z hodnot nižších, tedy ještě přísnějších, než jsou stanoveny zákonem od roku 2020, nemůže být námitka žalobců stran zpracování nové studie z důvodu zpřísnění limitů důvodná.
75. Krajský soud tak v tehdejší řízení učinil jednoznačný závěr, že ve vztahu k posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví ob stojí závazné stanovisko EIA jako podklad tehdy napadeného rozhodnutí.
76. Tyto závěry byly shledány jako správné také v následném řízení o kasační stížnosti žalobce proti citovanému rozsudku. NSS v rozsudku ze dne 12. 12. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82 přisvědčil ŘSD v tom, že požadavek žalobce na zpracování nové rozptylové studie nesměruje primárně proti změně závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016 ve znění potvrzujícího stanoviska ministra životního prostředí ze dne 30. 12. 2020, ale proti závaznému stanovisku o ovzduší ze dne 6. 1. 2017, kterým Ministerstvo životního prostředí souhlasilo podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně ovzduší s umístěním stavby pozemní komunikace v zastavěném území.
77. NSS konstatoval, že shora přednesené závěry krajského soudu mají oporu ve spisové dokumentaci a nelze než souhlasit s důvody, na základě nichž dovodil, že závazné stanovisko EIA ve vztahu k posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví ob stojí jako podklad žalobou napadeného rozhodnutí.
78. Krajský soud tedy uzavírá, že žalobní námitku směřující proti rozptylové studii a v návaznosti na to proti závaznému stanovisku EIA shledal jako nedůvodnou předně proto, že nemá v řízení o povolení stavby své místo. I v případě opaku by však nebylo možné přisvědčit žalobcově argumentaci. Otázka aktuálnosti rozptylové studie již byla správními soudy vyřešena a v nynějším řízení není jakýkoli prostor pro polemiku s již dříve vyslovenými závěry, na kterých krajský soud i nadále setrvává a nemá jakýkoli důvod se od nich odchýlit.
79. Konečně, pokud se týká námítka nezahrnutí *všech* podmínek stanoviska EIA do napadeného rozhodnutí, setrvává krajský soud na názoru prezentovaném výše, a sice, že je na místě zdůraznit, že v projednávaném případě se jedná o stavbu související se stavbou a provozem dráhy, nikoli samotného tělesa dálnice, tudíž i námitky žalobce coby představitele dotčené veřejnosti mající za cíl chránit životní prostředí je třeba posuzovat optikou vztahu a dopadu stavby dráhy na životní prostředí. Pokud bylo předmětné závazné stanovisko vydáno pro účely celé stavby dálnice 0136, lze rozumně připustit, že pro účely stavebního povolení pro stavbu dráhy nemusí být vždy použitelné všechny požadavky stanovené v jednotlivých podmínkách koordinovaného stanoviska, ale pouze ty, které upravují vliv nyní povolované stavby na dotčené veřejné zájmy.
80. Podle krajského soudu tak optikou žalobních námitek žalovaný ani prvostupňový správní orgán nepochybil ve svém postupu při implementaci jednotlivých podmínek a požadavků na stavbu, přičemž svůj postup i ve vztahu k námitkám žalobce byl dostatečně odůvodněný.

Závěr a náklady řízení

81. Jelikož krajský soud neshledal žádnou ze žalobních námitek důvodnou, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
82. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
83. O nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je přípustná** kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 11. dubna 2024

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu